ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

FACTORS AFFECTING STUDENTS CARE AND SUPPORT SYSTEM OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NAKHON RATCHASIMA

[1]วัฒนา ศิริสาขา และ [2]บรรจบ บุญจันทร์

[1]Wattana Sirisakha and [2]Banjob Boonchan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ประเทศไทย

Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand

[1]sirisakhawattana@gmail.com, [2]banjobbun21.@gmail.com

Received : January 17, 2025; **Revised** : March 28, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา 3) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมนักเรียน รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูที่ปรึกษา รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และด้านการอบรมให้ความรู้ ตามลำดับ 3. ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีอิทธิพลร่วมกันต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา รองลงมา คือปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาเป็น 0.878 และปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาได้ร้อยละ 77.20

คำสำคัญ : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

This research aimed to 1) study the implementation of the student care and support system in schools under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office, 2) examine the factors affecting the student care and support system in these schools, and 3) develop a predictive equation for the factors influencing the student care and support system in schools under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office.The research findings revealed that: 1. The overall implementation of the student care and support system in schools under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office was at a high level. When considering each aspect, the highest average score was for student support, followed by individual student recognition, problem prevention and resolution, student screening, and referral. 2. The factors affecting the student care and support system in schools under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office were overall at a high level. The highest average score was for the advisory teacher factor, followed by supervision, support for operations, the vision of the administrators, and training and knowledge dissemination. 3. The advisory teacher factor, the administrators' vision, and supervision had a statistically significant joint influence on the implementation of the

student care and support system at the .05 level. The advisory teacher factor had the highest influence, followed by the administrators' vision and supervision, respectively. The multiple correlation coefficient between these factors and the implementation of the student care and support system in schools under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office was 0.878. These factors could explain 77.20% of the variance in the implementation of the student care and support system.

Keyword: Student care and support system, factors affecting to the student care and support

บทนำ

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการดำรงอยู่ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมสู่วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบทำให้คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และเต็มไปด้วยสถานการณ์ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน นอกจากนี้ การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยด้วยกระบวนการทางทุนนิยมและบริโภคนิยม ในขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมนับวันแต่จะอ่อนแอลง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลายเป็นเหยื่อของสถานการณ์เหล่านี้ ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และความล้มเหลวทางการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความคาดหวังที่สูงจากสังคม อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงในอนาคตของพวกเขา ทั้งในด้านอาชีพและชีวิตส่วนตัว เนื่องจากขาดทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นในการเผชิญกับความท้าทายในสังคมสมัยใหม่

จากการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2562 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ความว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยังกล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง รู้จักพึ่งตนเอง ใฝ่รู้และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และการจัดการศึกษาต้องให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอีกด้วย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 3)

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 ที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมใน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551, (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 42 ได้กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูในสายงานการสอนโดยเน้นหน้าที่หลักในด้านการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของโรงเรียน การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาวิชาชีพ มาตรา 42 ยังระบุให้การจัดระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานตำแหน่งครู ซึ่งหมายถึงว่าครูต้องมีความรับผิดชอบในการดูแล และช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาคน และนักเรียนต้องการการปฏิบัติจากครูแตกต่างกัน การศึกษานักเรียนแต่ละคนจะช่วยให้ครูทราบถึงปัญหาและความต้องการของนักเรียน ทำให้ครูสามารถให้การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องอีกทั้งยังช่วยนักเรียนให้เกิดความเข้าใจในตนเอง ยอมรับความจริง และรู้จักปรับปรุงตนเองให้เป็นบุคคลที่ดีขึ้นซึ่งการแก้ปัญหาพฤติกรรมนี้ครูไม่สามารถทำได้เพียงลำพัง จำเป็นจะต้องนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาผู้เรียนทั้งในทางส่งเสริมพัฒนาการป้องกันแก้ไขและให้ความช่วยเหลืออย่างสอดประสาน (ศรัณย์ เปรมสุข, 2566, น. 2-3)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการ ส่งเสริม พัฒนาป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีแบบแผนขั้นตอนชัดเจนและต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2559, น. 14)

ด้วยสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามที่มีรายงานข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการการดูแลในมิติต่างๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านสุขภาพจิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องการแนะแนว และได้จัดทำแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว และการดูแลสุขภาพจิตนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ยึดเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาได้นำไปปฏิบัติ และเป็นแนวปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และปรับประยุกต์ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการแนะแนวที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน และได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ได้รับการ

ดูแลช่วยเหลือและแก้ไขสถานการณ์อย่างทันท่วงที สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา, 2567)

จากการศึกษาความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดนโยบายพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานและวิธีปฏิบัติตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,260 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำนวน 346 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607 - 610) จากนั้นทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage

sampling) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จากการสังเคราะห์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จากการสังเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน 3) ด้านครูที่ปรึกษา 4) ด้านการอบรมให้ความรู้ 5) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) ดังนี้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ มีผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.47	0.59	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	4.39	0.65	มาก
3. การส่งเสริมนักเรียน	4.50	0.54	มาก
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.46	0.67	มาก
5. การส่งต่อ	4.39	0.66	มาก
รวม	**4.44**	**0.57**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ =4.47, S.D.=0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งต่อ ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.66)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน 3) ด้านครูที่ปรึกษา 4) ด้านการอบรมให้ความรู้และ 5) ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล มีผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	4.28	0.72	มาก
2. ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน	4.29	0.69	มาก
3. ด้านครูที่ปรึกษา	4.42	0.67	มาก
4. ด้านการอบรมให้ความรู้	4.23	0.77	มาก
5. ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล	4.30	0.72	มาก
รวม	**4.30**	**0.66**	**มาก**

จากตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.30, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูที่ปรึกษา ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.30, S.D. = 0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอบรมให้ความรู้ ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = 0.77)

3. ผลการวิเคราะห์สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยตรวจสอบความสัมพันธ์กันของตัวแปรพยากรณ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Rxy) ผลปรากฏตามรายละเอียดดังแสดงในตาราง 3-5 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

ตัวแปร	(X_1)	(X_2)	(X_3)	(X_4)	(X_5)
ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร(X_1)	-				
ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน(X_2)	.847***	-			
ด้านครูที่ปรึกษา(X_3)	.728***	.855***	-		
ด้านการอบรมให้ความรู้(X_4)	.776***	.840***	.720***	-	
ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล(X_5)	.753***	.829***	.730***	.862***	-

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 3 แสดงว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การสนับสนุนการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษา การอบรมให้ความรู้และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างมาก ถึง

มาก (0.720 - 0.855) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้นจึงต้องดำเนินการพิจารณาจากค่า VIF และ Tolerance

ตารางที่ 4 ค่า Tolerance และ VIF ของตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	Tolerance	VIF
1. ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	0.365	2.742
2. ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน	0.270	3.707
3. ด้านครูที่ปรึกษา	0.394	2.541
4. ด้านการอบรมให้ความรู้	0.217	4.613
5. ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล	0.363	2.759

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านครูที่ปรึกษา ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันน้อย เนื่องจากค่า Tolerance มีไม่น้อยกว่า 0.10 และค่า VIF น้อยกว่า 10 ดังนั้น จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอยจากคะแนนดิบไม่ปรับมาตรฐาน (b)	สัมประสิทธิ์การถดถอยจากคะแนนมาตรฐาน(β)	t	p
ค่าคงที่	1.012		12.01*	.000
ด้านครูที่ปรึกษา (X_3)	0.606	0.720	17.46*	.000
ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร (X_1)	0.094	0.119	2.79*	.006
ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล (X_5)	0.068	0.087	2.01*	.044
$R = 0.878$, $R^2 = 0.772$, $p = .000$				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่า ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา (X_3) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร (X_1) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล (X_5) มีอิทธิพลร่วมกันต่อการดำเนินงานระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา รองลงมา คือปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาเป็น และปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาได้ร้อยละ 77.20

จากตาราง 5 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Y} = 1.012+0.606\ (X_3)+ 0.094(X_1) + 0.068(X_5)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$Z = 0.720(X_3)+0.119(X_1)+0.087(X_5)$

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและสรุปผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทุกคนทั้งหมดเหตุนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียนจึงอยู่ในระดับสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานวัฒน์ อัญภัทร์อริยกุล (2563) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การส่งเสริมนักเรียนมีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชา พูลพ่วง และคณะ (2567)

ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การส่งเสริมนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูที่ปรึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในทุกขั้นตอน สามารถสะท้อนความคิดเห็นในมุมมองต่าง ๆ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ ในการทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักเรียน สามารถใช้เทคนิค วิธีการต่างๆในการดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหา โดยมีครูแนะแนวเป็นผู้สนับสนุน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 55) ได้กำหนดให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญทิรา วาดี (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก เอียดด้วง (2563) ได้ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 พบว่า ปัจจัยด้านครูประจำชั้น เป็นปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์เทพ กันยะมี (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีอิทธิพลร่วมกันต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา รองลงมา คือปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาเป็น

0.878 และปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาได้ร้อยละ 77.20

3. สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Y} = 1.012+0.606\ (X_3)+ 0.094(X_1) + 0.068(X_5)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$Z = 0.720(X_3)+0.119(X_1)+0.087(X_5)$

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมนักเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูที่ปรึกษา และปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีอิทธิพลร่วมกันต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูที่ปรึกษา รองลงมา คือปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาเป็น 0.878 และปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาได้ร้อยละ 77.20

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ขวัญชนก เอียดด้วง. (2563). *ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11.* วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 14(2), น. 40-50.

ฐานวัฒน์ อัญภัทร์อริยกุล. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยา เขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.* วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 8(2), น. 79-80.

พงศ์เทพ กันยะมี. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.* วารสารร้อยแก่นสาร, 6(8), น. 297-298.

รชา พูลพ่วง, ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ และอรสา จรูญธรรม. (2567). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วารสาร มจร การพัฒนาสังคม, 9(1), น. 374-284.

ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). *การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570).* นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

อัญทิรา วาดี. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30(3),* pp. 607-610.

Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale. *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.

